

bil manj v navadi in manj okrutn. V 18. stoletju je dvobojevanje kar najlepše cvetlo v tedanjem dvorskem in salonskem društvu. V našem stoletju se je pa razširil in objel vse t. z. razumništvo. V drugem in tretjem poglavju pa pisatelj premišljuje in obsoja dvoboj z npravnega in s pravnega stališča, navaja tudi obsodbe cerkve in papežev, kaže žalostne posledice. — Ali ne bi tudi pri nas dobro došel kakšen tak spis?

*Życiorys bł. Rudolfa Akwawiiwy i towarzyszy męczenników T. J. przez X. Marcina Czerwińskiego T. J. — Missyonarz Kampanii rzymskiej bł. Antoni Balducci T. J. Napisał X.*

*Marcin Czerwiński. T. J.* — Lansko leto so sveti oče Leon XIII. lepo proslavili velezaslužno Jezusovo družbo: proglasili so njene nekdanje člene: slavnega Rudolfa Akwavivo in tovariše mučenike v vshodni Indiji iz 16. stoletja, pa glasovitega misijonarja-čudodelnika rimske Kampanje, Antonija Balducci-ja iz začetka 18. stoletja, za blažence in jih postavili na krščanske oltarje. V ličnih knjižicah nam goreči poljski pisatelj-jezuit, (takisto znan po „Albania“, katero smo lani omenili v „Dom in Svet-u“ št. 4.) podaje življenje in delovanje teh blažencev. Knjižico čitaš prav lahko; prav prijetna ti je in vspodbudna. M. P.

## Umetnost.

Ko bi bil kak ptajec dné 12. (ozir. 14.) sušca navzoč v redutni dvorani ljubljanski, ko je koncertovala „Glasbena Matica“ moral bi bil priznati, da Slovenci vsaj v glasbi krepko stopamo za drugimi, srečnejšimi narodi. Res smo se v glasbi zadnje čase jako povzdignili. Po našem prvem glasbenem zavodu smo vstopili v kolo drugih omikanih narodov gledé na proizvajanja glasbenih del, kakor tudi gledé na vkus.

Omenjena dva večera je proizvajala „Glasbena Matica“ veliki Haydnov oratorij: „Stvarjenje“.

Pri „Stvarjenju“ sodeluje velik orkester, mešani zbor in pet solistov: dva soprana, jeden tenor in dva basa. Oratorij se deli v tri velike oddelke. Snov mu je vzeta iz drugega poglavja svetega pisma starega zakona. Gabriel, Urijel in Rafael recitujejo v presledkih kratko pripoved sv. pisma o stvarjenju sveta. Radovednosti naši nikakor še ne zadošča ta pripoved. Zato je umetniku na pomoč prihitelo perništvo, ki v vzvišeni besedi slika čustva in misli, katere vzbujajo recitovani biblijski tekst. Besede je prvotno sestavil baron van Swieten. slovenski pa jih je priredil E. Gangl.<sup>1)</sup>

Največje pomembe pri oratoriju in najtežavnejša naloga dirigentova so — zbori. Strmel pa si, vstopivši v redutno dvorano, nad tolikim številom pevcev in pevk, — bilo jih je do 180. Videlo se je, da so vsi navdušeni za umetnost in udani svojemu voditelju. Vodil jih je tako zlahka in mirno v najtežavnejših fugiranih stavkih, kakor da ima pred seboj najizurjenejše pevske moči. Vsi zbori v „Stvarjenju“ so veličastni in mogočni, — a tudi težavni. Ali gosp. dirigent M. Hubad je premagal vse težave s svojim zborom. „Odločnost motivov, krepkost in sigurnost v glasih, blesk sopranov, lepota ostalih treh glasov, točnost v nastavku, omamljivo nijansiranje od najkрасnejšega pianissimo do mogočnih navalov crescendo-a: vse to je sad marljivega, vstrajnega in enakomerne učenja.“ S temi

besedami je izrazil v „Slovenca“ znani glasbeni kritik marljivost in točnost zbora. Mi pa še pristavimo, da le pozitivnovalnost gospoda dirigenta in njegova spretnost sta omogočili tako dovršeno izvajanje Haydnovega „Stvarjenja“. — Vojaški orkester je zvršil pohvalno svojo nalogo. Gosli so svirale lepo in nežno, flavta čisto in milo; nastop pozaven in trobil je bil veličasten in točen, dasi je spremljevanje recitativov jako težavna stvar.

Pohvalno omeniti mi je še treh solistov.

Gdčna. Berta Leščinska, operna pevka tukajšnjega slovenskega gledišča, je pela vlogo Gabrijela in Eve. Dasi kot operna pevka ni privajena lahko tekočemu koloraturnemu petju, izvela je svojo jako težavno nalogo v občno zadovoljnost. Variji (št. 15) je jako srečno izvajala besede:

Škrjanca pesen jutru je v pozdrav,  
Ljubezen gruli si golobov par.  
Iz grma vsakega zveni  
Že drobnih slavcev sladko grlo.

Gosp. Cecil Vašiček, člen tukajšnje opere, se je prav lepo ugloobil v oratorijski zlog. Njegov glas je poln, močan bas. Pel je vlogo Rafaela in Adama. Prednašanje njegovo je primerno in blagoglasno. — Najbolj izurjen v oratorijski glasbi, in najlepše je zvršil svojo nalogo priznani naš gosp. A. Razinger. Imel je vlogo Urijela. Recitative je deklamoval s toliko točnostjo, s tolikim čustvom in s tako fino intonacijo, da je popolno zaslužil pohvalo, s katero ga je občinstvo nekaterikrat odlikovalo. Razinger je pevec, ki svojemu dirigentu vsigdar dela veselje.

Opomnim še, da je bila pri obeh predstavah dvorana razprodana. Med navzočimi opazili smo mnogo odličnjakov. Iz mesta in z dežele (!) je došlo dokaj prijateljev glasbe. To pa, menim, je največja zasluga naše „Glasbene Matice“ in to treba poudarjati ob vsaki priliki, da se ji je posrečilo vspodbosti in vneti naše širše občinstvo za prelepo glasbeno umetnost. Zato smemo izustiti, da je bil 12. (ozir. 14.) dan m. m. znamenit za „Glasbeno Matico“. K

<sup>1)</sup> Naprošeni objavimo jih v prih. štev., — danes tega nismo mogli — želeč, da jih spozna občinstvo.